

Rodna Gruda

Knjižnice pripadajo ljudem

Libraries Belong to People

Objavljeno dne/Published on: 04.12.2014

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: arhiv knjižnice

Pravijo, da mora imeti vsak človek nekaj, kar je drago njegovemu srcu in njegovi duši, kar ima rad, kar ljubi. Tako pravijo in mora biti pač resnica! (F. K. Meško: Poljančev Cencek) »Citat je vodilna misel letošnjih prireditev ob obletnici rojstva in smrti Ksaverja Meška. O njej so razmišljali otroci, ki so Meška tudi portretirali. Tako je nastal bilten 'Ksaver Meško pisatelj mojega kraja', ki smo ga podarili vsem obiskovalcem osrednje prireditve,« je uvodoma povedala Alenka Valtl Prodnik, direktorica slovenjegraške knjižnice Ksaverja Meška, ki je v oktobru zaznamovala poseben jubilej.

They say that each person has to have something dear to their heart and their soul – something they love. So they say and it must be the truth!” (F. K. Meško, PoljančevCencek) As an introduction, Alenka Valtl Prodnik, the director of the Ksaver Meško Library of Slovenj Gradec that celebrated a special jubilee this year, stated: “quotes are the leading thought of this year’s events commemorating the birth and death anniversaries of Ksaver Meško. Even the children gave it a thought, creating their own portraits of Meško. So came to be the bulletin ‘Ksaver Meško, the writer of my town’, which we handed out to the visitors of the main event.”

Ob 100. obletnici pisateljevega rojstva in 10. obletnici smrti 1974. leta se je knjižnica preimenovala v Knjižnico Ksaverja Meška in se 1975. vključila v novo ustanovljeni Zavod za kulturo, v katerem je bila do leta 1991, ko je postala samostojen zavod. »Razstava prikazuje življenje in delo Ksaverja Meška, predstavljen je njegov rokopis in še marsikaj, po čemer se ga spominjamo.

Pisatelj in duhovnik Ksaver Meško je bil namreč v našem okolju zelo cenjen že v času svojega življenja,« pojasnjuje sogovornica.

Meško bo v Slovenj Gradcu vselej živel

Meško je Selam in mestu Slovenj Gradec poklonil 43 let svojega življenja. »Mogoče ga kje drugje ni več, tu pa bo živel in spomine nanj lahko poiščete v slovenjgraškem muzeju, kamor so preselili spominsko sobo, ki je bila prej v župnišču,« pove direktorica slovenjegraške knjižnice Ksaverja Meška. Na Selah v župnišču je Meškova spominska soba, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika pa hrani Meškove rokopise in pisma.

Leta 1924 je bil Meško imenovan za častnega občana mesta Slovenj Gradec in za častnega člana mestne čitalnice. Nekaj let pozneje, to je leta 1930, se je Cerkvena ulica preimenovala v Meškovo. Knjižnica pa je leta 1974 prevzela njegovo ime. Desetletje pozneje je kipar Rade Nikolič izdelal doprni kip Frana Ksaverja Meška, ki je bil deset let postavljen v veži knjižnice, od leta 1994 pa nepremično zre v večnost pred špitalsko cerkvijo Sv. Duha v Slovenj Gradcu, pojasnjuje Valtl Prodnikova.

»Poslanstvo naše knjižnice, ki nosi njegovo ime, pa je, da predvsem mlade seznanjamo z Meškovim življenjem in delom. Zato smo letos pripravili razstavo, na kateri nismo prikazali izvirnikov, pač pa panoje, ki jih bomo lahko uporabili vsako leto ob obisku učencev in dijakov za bibliopedagoške ure,« pravi sogovornica.

Knjižnica iKsaverja Meška ima štiri enote: Slovenj Gradec, Mislinja, Pameče-Troblje in Podgorje. Po direktoričnih besedah je v vseh štirih enotah skupaj nekaj manj kot 100.000 enot knjižničnega gradiva. Knjižnična zaloga obsega večinoma novejše knjižnično gradivo, pravi Valtl Prodnikova, saj knjižnica nikoli ni imela arhivske funkcije, kakor tudi ne zgodovinskih korenin. V Slovenj Gradcu je bil že od leta 1949 zelo aktiven muzej, v katerem se zbira vse arhivsko gradivo.

Knjižnica je veliko več kot prostor za izposojajo knjig

»Naša knjižnica vključuje v svoje članstvo 30 odstotkov prebivalcev Mislinjske doline. 6.550 jih je, vendar je obiskovalcev veliko več, saj se včlanijo samo tisti, ki si želijo izposojati knjižnično gradivo,« pravi direktorica. Obiskovalcem prireditve, koristnikom čitalnice ali interneta in podobno, se seveda ni treba včlaniti. Med njimi je veliko osnovnošolcev in dijakov, manj je študentov, ki se šolajo drugje. »Menim, da zanimanje za klasično knjigo ne upada, saj si naši člani letno izposodijo skoraj 300.000 enot knjižničnega gradiva. Koliko gradiva pregledajo v čitalnicah, pa sploh ne beležimo.« Knjižnico mladi, pa tudi odrasli vedno bolj uporabljajo kot socialen, varen in kulturni prostor za druženje, inštrukcije, prebiranje časopisov, pisanje domačih nalog ali obisk kakšne delavnice.

Knjižnico v Slovenj Gradcu dnevno obišče skoraj 300 obiskovalcev, včasih tudi več, na voljo pa jim je sedem knjižničark in dva manipulant. »Vsak naš obiskovalec je prijazno sprejet in vsakemu se knjižničarke osebno posvetijo. To je prednost majhnega okolja, saj se med sabo skoraj vsi poznamo. Vsakemu bralcu svetujemo pri izposoji, če to želi. Če pa želi samostojno brskati po gradivu, ga pustimo, da to počne po mili volji, kakor dolgo želi.«

Po besedah sogovornice si bralci še vedno izposojajo največ leposlovja, da si z njim popestrijo dolge zimske večere. »Najbolj iskane so nove knjige, vendar naše knjižničarke priporočajo tudi starejše leposlovje, vsakemu za njegov okus. Zelo brane so tudi biografije, kriminalke, družbeni in družabni romani in podobno, kratkočasna literatura torej.«

Referenčni servis

Referenčni servis tako v vseh splošnih knjižnicah v Sloveniji nudijo tudi v Knjižnici Ksaverja Meška. Bralci se ga zelo poslužujejo, pravi sogovornica, saj dobijo odgovore na vsa svoja vprašanja. »Zelo so zadovoljni, ker lahko sami podaljšajo izposojeno knjižnično gradivo, lahko si rezervirajo željeno literaturo in podobno. Knjižnica pa svoje bralce prek servisa Moja knjižnica obvešča o dogajanju v knjižnici, o prireditvah, pa tudi, če je kdaj zaprta.«

Usoda knjižnic ne bo delila usode tiskanih knjig

V Knjižnici Ksaverja Meška v prihodnosti načrtujejo prostor za multimedijo, v katerem si bodo ciljni obiskovalci lahko skupaj ogledali film in se o njem pogovarjali, poslušali glasbo in podobno. »Gre za to, da omogočimo posameznikom in skupinam, da knjižnični prostor uporabijo za druženje in debato na določene teme. Knjižnica bo tudi v prihodnje ostala pomemben socialni prostor skupnosti. Tudi če bo knjižničnega gradiva manj in bo več dostopnega na elektronskih napravah, bodo knjižnice ostale prostori za kreativne, razmišljujoče skupine ali posameznike. Knjižnice pripadajo ljudem, so prostori, kjer ljudje lahko vprašajo karkoli in dobijo odgovor. Usoda knjižnic torej še zdaleč ni enaka kot usoda tiskanih knjig,« je prepričana Alenka Valtl Prodnik.

